

עלון שבועי מבית "בני אמונים" ובל מאמרים

חג הסוכות

פנינים וביאורים בתפילות החג

מאוצרות אמונים

יעקב פטר את צאצאיו מגלות

"וּבְזֵכֹת צֵאתִי מִבְּיַת הַחוּצָה... יִחְשַׁב לִי זֹאת כְּאִלוֹ הַרְחֵקְתִּי יְדוּד, וְהָרַב פִּסְסֵנוּ מַעֲוֵי וּמַחְסָתָי טְהַרְנִי" (מתוך תפילה כשנכנסים לסוכה)

מקורה של תפילה זו הינו בדברי המדרש (ליק"ש אמור, סוף רמז תרג) כי הישיבה בסוכה משלימה את תהליך כפרת העוונות שהחל בימים הנוראים שקדמו לחג: אם חלילה התחייבו ישראל בגלות, נחשבת להם העובדה שהם 'גולים' מבתיהם לסוכה, כאילו גלו לבבל.

אלא שלכאורה אם הצער והסבל הינם חלק ממטרתה של מצוות סוכה, מדוע פטרו חכמים את המצטער' מקימיה (סוכה כה ב) הלוא אדרבה, ככל שיצטער יותר כך יתכפר לו יותר?

ביאר רבי שלמה גנצפריד, בעל 'קיצור שולחן ערוך':

דברי הסגנונה של משה על ישראל לאחר שחטאו בעגל, אמר (שמות לב יג): **"זָכֹר לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וְלִיִּשְׂרָאֵל עֲבָדֶיךָ"**, וביארו חכמינו זיכרונם לברכה (תנחומא כי תשא כד): **"אמר משה: 'ריבוננו של עולם, אם שריפה הם חייבים - זכור לאברהם שנתן נפשו להשרף על קדושת שמך באור כשדים, אם שחיטה הם חייבים - זכור ליצחק אביהם שפשט צוארו להשחט על קדושת שמך, אם גלות הם חייבים - זכור ליעקב אביהם שגלה לארץ"**.

והנה, ידוע (ראה טור א"ח תי) כי שלושת הרגלים מכוונים כנגד שלושת האבות, וזו הסוכות הינו כנגד יעקב. כנרמז בכתוב (בראשית לג יז): **"וַיַּעֲקֹב נָסַע סִכְתָּהּ וַיָּבֵן לּוֹ בַּיִת וַלְמַקְנָהוּ עֵשָׂה** סִכַּת עַל פֶּן יִקְרָא שֵׁם הַמָּקוֹם סִכְתוֹ", ולפי המדרש האמור בנין הישיבה בסוכה אינה נחשבת כגלות מחמת הצער הכרוך בה, אלא משום שהיא מעוררת את זכותו של יעקב אבינו שגלה לארץ, ולכן היא נחשבת לצאצאיו כגלות המכפרת.

אפרו"ן פר אמור

תשבו כעין תדורו

"פְּרוּדָה אִתָּה... אֲשֶׁר קָדְשָׁנוּ בְּמַצוֹתָיו, וְצִוֵּנוּ לֵישֵׁב בְּסֻכָּה"

מפני מה קבעו לנו בנוסח ברכת מצוות הסוכה דווקא את עניין הישיבה, הלוא אדם מחויב לעשות בסוכה כל דבר שדרך האדם לעשות בביתו, כאכילה, שתייה, טיול ולימוד?

ביאר הרמב"ן:

לשון זו נתקנה על פי לשון הכתוב (ויקרא כג מב): **"בְּסֻכֹת תֵּשְׁבוּ שְׁבַע יָמִים"**, ואכן בגמרא (סוכה כו א) דרשו כי לשון 'תשבו' שבפסוק זה, משמעותה 'תדורו', היינו כל פעילות שאדם רגיל לעשות בדירתו, ולאו דווקא ישיבה.

חידושי הרמב"ן פסחים א ז

נטילת הלולב מסמלת את ניצחונם של ישראל

"פְּרוּדָה אִתָּה... אֲשֶׁר קָדְשָׁנוּ בְּמַצוֹתָיו וְצִוֵּנוּ עַל נְטִילַת לֹלֵב" ידועה היא הקושיה, מפני מה מברכים אנו: **"על נטילת לולב"** ולא **"על לקיחת לולב"**, כלשון הכתוב (ויקרא כג מ): **"וַיִּלְקְחֶתֶם לָכֶם בַּיּוֹם הַרְּאִשׁוֹן..."**?

ביאור נפלא לכך השיב רבי ברוך אפשטיין מפיוסק:

במדרש (תנחומא אמור יח) מבואר כי בכל שנה בימים הנוראים, נכנסים בני ישראל לדין עם אומות העולם. ואין יודעים מי בנייהם המנצח, עד שישאל יוצאים בחג הסוכות

יש להבין, הלוא עניינה של תפילה זו הוא בקשה על בניין בית המקדש, וכיצד השתרבבה לתוכה בקשת "והשב ישראל לנויהם" המתייחסת לשיבת ישראל לאדמתם?

ביאר הגרי"ז מבריסק:

במסכת פסחים (ב ה) מבואר כי מי שאין ברשותו קרקע בארץ ישראל פטור ממצוות העלייה לרגל. לפיכך, לאחר שביקשנו: **"בנה ביתך בכתחלה"**, קודם שנבקש **"והשב נעלה... בשלש פעמי רגלינו"**, שומה עלינו לבקש: **"והשב ישראל לנויהם"**, שכן רק לאחר שישבו ישראל בבתיהם יתחייבו לעלות לרגל.

הגש"פ מבית לוי, עמ' רעב

תפילה היוצאת מפה נקי מתקבלת

"הוֹשִׁעַ נָא לְמַעַנְךָ אֱלֹהֵינוּ הוֹשִׁעַ נָא" (מתוך סדר הושענות)

מדוע תיקנו חכמינו זיכרונם לברכה להרבות בחג הסוכות בתפילות ובאמירת הושענות?

פירש האמרי אמת:

בימים שלאחר יום הכיפורים, זמן כפרתנו, הבל פינו טהור ונקי מרושם של חטא, לפיכך ראוי שנצלב עת זו לתפילה ותחנונים, שהרי תפילה היוצאת מפה טהור בוודאי נשמעת ומתקבלת יותר.

רמז לדברים נוכל ללמוד מסמיכות הכתובים בתהלים (יט יד-טו): **"וְנִקְיִיתִי מִפִּשְׁעֵי רַבִּי; יְהִי לְרַצוֹן אֲמִרֵי פִי"** - כאשר אני נקי מחטא ומפשע, אזי יעלו אמרי פי לרצון.

לקוטי יהודה' סוכות

שלוש שעות לתפילה

"הוֹשִׁעַ נָא שְׁלֹשׁ שָׁעוֹת, הוֹשִׁעַ נָא" (מתוך סדר הושענות)

בסדר הושענות אנו מבקשים: **"הושע נא שלוש שעות"**, והמפרשים התחבטו בביאורה של בקשה זו.

פירש רבי אליעזר הורביץ מטרניגראד בעל 'נועם מגדים':

במסכת ברכות (לב ב) מעידה הגמרא: **"חסידיהם הראשונים היו שוהין שעה אחת (קודם התפילה) ומתפללין שעה אחת..."**. לפי דברי הגמרא נמצא שבכל יום יש להקדיש שלוש שעות לתפילה, ועל כך אנו מבקשים: **"הושע נא שלוש שעות"** - אותן שלוש שעות שבהן אנו מתפללים, עזור לנו שנשכיל לפעול בהן מתוך כוונת הלב.

אמרות טהורות' תהלים קלו כד

יזמו של אברהם אבינו

"אנא אל-נא, הושענא והושיעה נא, אבינו אתה" (מתוך סדר הושענות להושענא רבה)

בכל שנה, טרם תחילת סדר ההקפות בהושענא רבה, נוהג היה המשגיח דליוקוד רבי נתן ויכטפויגל לשאת דברי חיזוק קצרים בפני תלמידיו, בתוספת היה מזכיר את דברי המדרש (הובא בהגהות המנהגים - סוכות, אות טז): **"אמר הקדוש ברוך הוא לאברהם: 'אני יחיד ואתה יחיד, אתן לך יום המיוחד לכפר בו עוונותיהם, וזה הושענא רבה'"**.

וביאר המשגיח: כפי שיום הכיפורים הוא יזמו של הקדוש ברוך הוא, כך הושענא רבה הוא יזמו של אברהם אבינו; ביום זה ניתן בידו כוח מיוחד להושיע את צאצאיו, ולכל מה שלא זכו ביום הכיפורים, יכולים הם לזכות ביום זה באמצעות תפילה בכוונת הלב.

לקט רשימות' אלול וימים נוראים עמ' קמב

סוכה בסוד אמן

בפתיחת ספרו 'ביכורי יעקב' על הלכות סוכה כתב הערוך לנר:

"זיהרו מאוד לקיים מצוות סוכה, שמספר שמה צ"א כמספר שני שמות הקודש שכוללם (בגימטרייה) 'אמן', וקדושתה מכופלת והמקיימה כהלכתה יכפלו שכרו מן השמים".

הוסיף ואמר האדמו"ר רבי שלמה מבאבוב:

בספר תהילים (לד ט) נאמר: **"טַעֲמֵנוּ וְרָאוּ כִּי טוֹב ה' אֲשֶׁרֵי הַגָּבֵר יִחְסֶה בוֹ"**, פסוק זה מכוון על מצוות סוכה שהיושבים בה חוסים בצל ה', והמילים **"יחסה בו"** הינן בגימטרייה צ"א כגימטרייה של 'אמן'. ללמדנו כי בזמן הישיבה בסוכה יש לייחד את הייחוד הקדוש הטמון במילה 'אמן'.

מילין יקירין' תהילים לד ט

בית מדרש במידות 'לולב'

על מנהג מיוחד שנהוג בבית מדרשו של המהרש"ל העיד רבי יצחק וייס מווערבוי: את בית מדרשו הנועד בעיר לובלין בנה המהרש"ל במידות 'לולב'; ל"ו אמות אורך, ול"ב אמות רוחב. בחג הסוכות היו המתפללים מקיפים אותו כשארבעת המינים בידיהם, והם צועדים סמוך לכתלים.

אלף כתב' ח"ב אות תקצט

'והשב ישראל לנויהם' בטרם 'נעלה ונראה'

"בְּנֶגַה בֵּיתְךָ כְּבַתְחֵלָה... וְהִשָּׁב יִשְׂרָאֵל לְנוֹיָהֶם, וְנָשָׂם נְעִלָה וְנִרְאָה וְנִשְׁתַּחֲוֶה לְפָנֶיךָ בְּשָׁלֹשׁ פְּעָמֵי יְגָלֵינוּ" (מתוך תפילת מוסף לשלוש רגלים)

ביום ג' ה' חדול המועד סוכות, יחול יומא דהילולא של הגה"ק רבי אליעזר פאפו ז"ע בעל 'פלא יועץ' אשר כתב בספרו 'חסד לאלפים' (או"ח נו א):

"ראוי לכל אדם להשתדל לרוץ ולהמתין על עניית אמנים. ומי יתן והיה שישתדלו על עניית אמנים כמו על ריווח איזה פרוטות. על כגון זה נאמר (משלי ב ד-ה): 'אִם תִּבְקֶשׁנָה כִּפְסָךְ וְכִמְטָמוֹנִים תִּחְפְּשֶׁנָּה; אִז תִּבִּין יִרְאֵת ה'..."

חסד לאלפים' א"ח נו א

"אם תבקשנה ככסף; אז תבין יראת ה'"
(משלי ב ד-ה)

תפילת גשם

בעיצומו של יום שמיני עצרת - 'שמחת תורה' למנהג בני ארץ ישראל, פושט הקהל את ארשת החגיגות שבה הוא מצוי ופונה ללבוש אדרת של כובד ראש ורצינות. בהתאם לכך, עוטה שליח הציבור על עצמו את ה'קיסל' של יום הדין, ומתחיל לסלסל במנגינת הימים הנוראים; 'יתגדל ויתקדש שמה רבא...'

'תפילת גשם', כך מכונה התפילה המרטיטה שבה מבקשים אנו במילות נשגבות על גשמי השנה הבאה. המעיין בכתבי האר"י ובכתבי תלמידיו ימצא - סימן קללה בחג הם (סוכה ובספרי גדולי התורה והחסידות אף האריכו בביאור פיוטיה. מפני מה היא נאמרת דווקא ביום זה, ומהי השייכות בינה לבין הימים הנוראים? על כך נעוד במאמר שלפנינו:

תפילת גשם - לאחר חג הסוכות

אף כי במשנה (ר"ה ב א) מבואר כי בימי חג הסוכות נידון העולם על המים, אין אנו מבקשים על הגשמים עד יום שמיני עצרת (תענית ב א) שכן הגשמים - סימן קללה בחג הם (סוכה ב א), וכדי שלא ירדו גשמים בחג דחו את התפילה עליהם עד לאחר ימי החג (רש"י שם ד"ה סימן).

בהתאם לכך כתב הלבוש (א"ח קיד א) כי לפיכך קבעו לנו והזכיר את תפילת הטל דווקא ביום הראשון של חג הפסח, ואת תפילת הגשם דווקא ביום האחרון של חג הסוכות. אף שלא מסתבר לומר שתקופת הגשמים מתחילה ומסתיימת דווקא בימים אלו, אלא מפני שרצו חכמינו זיכרונם לברכה שנבקש רחמים על כך שכל שלושת הרגלים יעברו עלינו ללא שירוד בהם גשמים. שמלבד שהגשמים משמשים סימן קללה בחג הסוכות, עלולים הם להפריע לנו בקיום מצוות השמחה במועדים כראוי. על כן תיקנו חכמים שנבקש על הגשמים שיתחילו רק לאחר ימי הסוכות ויפסקו מיד בתחילת הפסח.

טעמים נוספים לדחיית תפילת הגשם עד לאחר חג הסוכות כתבו האחרונים:

- א. על עיקר דין הגשמים - אם יהיו מרובים או מועטים, נידונים אנו בחג הסוכות. אולם גמר הדין - אם ירדו כנשמי ברכה נבחת ובלא שיוזק מהם בני אדם, וכן אם ירדו במקום ישוב או על גל, אינו אלא בשמיני עצרת (מטה משה' התקעא).
- ב. בזוהר הקדוש (פר' צו דף ב א) אמרו שכל ימות השנה מתברכים מהיום האחרון של חג הסוכות, ואף גרמו הדבר בפסוק (מריה ד' ז): 'וְהָיָה לַעֲתָ עֶרֶב יְהִי אֹרֶךְ - עֶרֶב' ראשי תיבות 'רגל בפני עצמו' ["שמיני - רגל בפני עצמו הוא" (ר"ה ד א)]. ללמדנו שצמיח שמיני יצאת מנשך אור לאל' ימות השנה בכל ענייני השפע - בני חיי ומוזני. לפיכך מתחילים אנו להתפלל על הגשמים דווקא ביום זה, שבקשת הגשמים (הכוללת בתוכה גם בקשה על החיים) (ראה תענית ה ב) תשפיע בעברו על כל ימות השנה, להתברך בחיים טובים ובפרנסה ברווח (אהבת ישראל ח"א, ליקוטים אות עב).

ג. במשנה (תענית ג ה) מבואר שבשעה שהייתה עצירת גשמים בחרו חכמים את חוני המעגל כדי שיתפלל על הגשמים, כיוון שהיה רגיל להתפלל לפני המקום כבן המתחטא לפני אביו. מבואר מכך שכדי לבקש על הגשמים צריך להיות בדרגת בן המתחטא לפני אביו.

בשמיני עצרת כל ישראל מתעלים לדרגת בניו לפני המקום. ומשילי זאת, למלך שזימן את בניו לשבעת ימי יום, וכשבאו להיפרד ממנו ביקש מהם: 'התעכבו עמי עוד יום אחד - קשה עליי פרידתכם' (רש"י ויקרא כג לו). לפיכך תיקנו לבקש על הגשם דווקא ביום זה שבו נחשבים כולנו "בן המתחטא לפני אביו" (רינת יצחק מוידים עמ' צז).

ד. מלשון הכתוב (ויקרא כו ג-ד) 'אִם בְּחֻקֵי תִלְכוּ וְאֵת מִצְוֹתַי תִּשְׁמְרוּ וְעִשִּׂיתֶם אֹתָם; וְנָתַתִּי גִשְׁמִים בְּעֵתָם', למדו חכמים כי ברכת הגשמים בעמל התורה (ראה רש"י שם). לפיכך ראוי שנתפלל על כך דווקא ביום שמחת תורה שבו מבטאים אנו ביותר את אהבתנו לתורה הקדושה (אבני נחל' עמ' קלה).

טעם קביעותה בתפילת המוסף

לאור הטעמים המוריים יש להבין מדוע ממתנינים אנו מלהתפלל על הגשם עד תפילת המוסף, הלוא לאוראה עדיף היה לאומרה כבר בליל שמיני עצרת? שאלה זו הובאה בירושלמי (תענית א א) וראה ב'בית יוסף' (א"ח קיד) הובאו כמה יישובים לדבר.

בדרך דרוש ביאר הר"ק רבי ישכר דב במעלאזא: בפרשת

בראשית (ב ה) נאמר: 'וְכָל שֵׁיט הַשָּׁדָה טָרַם יְהִי בְּאָרֶץ וְכָל עֵשֶׂב הַשָּׁדָה טָרַם יִצְמַח כִּי לֹא הִמְטִיר ה' אֱלֹקִים עַל הָאָרֶץ וְאֶדְם אֵין לְעֵבֶד אֶת הָאֲדָמָה, וּפְרִישׁ רִשׁ"י: "ומה טעם לא המטיר", לפי שאדם אין לעבוד את האדמה, ואין מכיר בטובתן של גשמים, וכשבו אדם וידע שהם צורך לעולם התפלל עליהם וירדו, וצמחו האילנות והדשאים."

אימתי נשא אדם תפילה זו? מדברי המדרש (ראה ילקוט שמעוני פנחס רמז תשפב) מבואר כי היה זה בשעה השביעית של היום הראשון לבריאת העולם. כיוון שזו היא אף שעת הקרבת המוסף (ראה ברכות כו א-ב), תיקנו שאף אנו נתפלל על הגשמים בשעה זו, שהיא הזמן המסוגל לכך (אלף כתב ח"א אות א).

החזן לובש 'קיסל'

נהגו ישראל שהחזן לובש 'קיסל' בשעת תפילת גשם ונושאה במנגינה מעוררת לב ולא בניגון המבטא את שמחת החג. זאת משום שבחג נידונים על המים, ונמצא שתפילה זו היא כתפילת ימי הדין (שערי חג הסוכות, שערי יב פ"ב אות ט). טעם נוסף ללבישת ה'קיסל' הובא ב'מנהגי ישרון' (וילנא תרנ"ט, ס' קא): בלבישת בגד לבן, כדוגמת התכריכים שלובשים המתים, מבקשים אנו לעורר את לב העם להתבונן בעובדה כי עומדים אנו להתפלל על עיקר החיים, שכן חיי האדם תלויים בפרנסה.

באחד מימי שמיני עצרת, במניין שבו התפלל רבי ישראל מסלנט עם גדולי תלמידיו, נשלח אחד מהם לפני תפילת גשם כדי להביא את הקיסל כנהוג, אולם משום מה התאחר התלמיד מלחזור. ניגשו התלמידים ושאלו את רבם, שמא יוותרו הפעם על המנגה מפני 'טרחא דציבורא', ענה להם ה'גר"ס' במתק לשונו: 'מה עוד נשאר לנו כיום מלבד ה'קיסל'..." (כתבי הסבא מקעלס ח"ב עמ' תשפז).

בין 'תפילת גשם' לבין 'תפילת טל'

כתבו גדולי החסידות (בני יששכר' מאמר יג אות ד; שם משמאל' מועדים עמ' רמז) כי הטעם שבפסח אנו מתפללים על הטל, ובסוכות - על המטר, הוא משום שבחג הפסח התעוררות הרחמים לא באה מכוון מעשינו, וכפי הידוע שבני ישראל נגאלו בחיפזון כדי שלא יפלו לשער הנ' של הטומאה. על כן מבקשים בפסח על הטל שאינו תלוי במעשי האדם (ראה רש"י מ"ה ה ו). לעומת זאת בחג הסוכות זוכים אנו לרחמי שמים כתוצאה מהתשובה ומהמעשים הטובים שעשינו, ולכן ראוי שנתפלל בו על הגשמים שברכתם תלויה במעשי בני האדם, כמבואר בנמרא (תענית א ב): "אין הגשמים יורדים אלא אם כן נמחלו עונותיהן של ישראל."

בכך ביאר רבי צדוק הכהן מלובלין את הסיבה שפיוטי תפילת הטל מסודרים בסדר יורד - תשרי"ק ["טל תן... שיתנו... רב דגן"], לעומת פיוטי תפילת הגשם המסודרים בסדר עולה - אבג"ד ["זכור אב... ברכת... נגננת], משום שכפי שהתבאר, הטל מגיע מכוון 'אתערותא דלעילא', אך הגשם בא מכוון 'אתערותא דלתתא' על כן צריך להתחיל לבקש עליו מהאות א' עד לאות ת' (פרי צדיק' פסח אות י').

לברכה ולא לקללה אמן

תפילת הגשם מסתיימת בשלוש בקשות הנאמרות בזעקה מפי החזן, כשהקהל עונה אחריהן 'אמן': "לברכה ולא לקללה... לחיים ולא למות... לשבע ולא לרוזן."

כאן המקום להזכיר את תוכחתו של 'חמדת ימים' (ג ז ט) שנאמרה אמנם בעניין מה שמדקדקים העם לזעוק 'אמן' אחר 'היום תאמננו', אך היא ראויה להיאמר גם בנוגע לעניית אמן אחר שלוש בקשות אלו: "רבים מעמי הארץ המקלים בכבוד ה' תבקע הארץ לקולם לענות אמן כשהשליח ציבור אומר 'היום תאמננו בימים הנוראים, ומזרזים עליהם ואת בניהם הקטנים לענות אמן, ואולם בשמעם ברכתו וקדישים - אין קול ואין עונה. קורא אני עליהם 'בגנים לא אָמְנוּ בָּם' (דברים לב כ) - ללא אָמְנוּ בָּם, אשר עשו את הטפל עיקר ואת העיקר טפל."

הרופא לכל תחלואיכי

במהלך ימי חג הסוכות נוהג היה מרן רבי יוסף חיים זונפלד זצ"ל, רבה של ירושלים, להשיכים קום ממיטתו עם אור הבוקר לשעה ארוכה של אמירת מזמורי תהילים, בקול נעים, ברגש ובניגון מרטיט.

כמה מבני ירושלים שהשכימו קום, מתקבצים היו באותה שעה סביב לסוכתו הצנועה, כשהם מקשיבים בהתרגשות לניגון המופלא. חשים היו בני ירושלים באותה שעה כאילו עומדים הם מול העזרה, כשהם צופים בכוהנים העוסקים בעבודת קרבן תמיד של שחר, ובלווים העומדים על זכונם, מנעימים בקול ובזמר לפני ה'.

מעשה היה, ובאחת השנים בתו של האבדן רבי אביגדור ענדען, מיקיירי בני קרתא דשופרא, נפלה למשכב. ביום טוב ראשון של סוכות החל חום גופה לעלות, ומיום ליום הידרדר מצבה בהדרגה.

באחד מלילות חול המועד הורע מצבה עד למאוד. רבי אביגדור מיהר לעבר בית החולים 'משגב לדך' הסמוך לביתו כדי להזעיק רופא שיבדוק את הילדה. לחרדתו נלאה הרופא מלמצוא מזור למחלתה, ואף הוסיף וקבע במנוד ראש באוזני אביה, כי אם תוך עשרים וארבע שעות ירד החום אזי יש תקווה לחייה, אך אם חלילה יעמוד חום הגוף בעיני, אזי עליו להכין את עצמו, חלילה, לגרוע מכול.

רבי אביגדור שנחרד למשמע הדברים, לא איבד לרגע את התקווה. כיהודי מאמין רץ הוא מיד בבהלה אל הכותל המערבי, מקום ממנו לא אזה שכינה מעולם, שם האריך להעתיך בתחניה לפני אביו שבשמים כי 'חוס על חיי בתו ויצילנה ממוות.

השחר כבר עלה כשפנה רבי אביגדור לשוב לביתו. בדרכו חזרה מן הכותל המערבי שם פעמיו אל שכונת 'בתי מחסה', מקום מגוריו של רבנו, כדי לבקש ממנו שיעורר רחמי שמים ויאציל מברכת קודשו לרפואת הילדה המתייסרת בחוליה.

באותה שעה היה רבי יוסף חיים שקוע באמירת פסוקי התהילים כדרכו בקודש, כשקולו הנעים בוקע מבין כותלי הסוכה וממלא את חלל הסמטה באווירה של קדושה וטהרה. נכנס אפוא רבי אביגדור בחדרת קודש אל פנים הסוכה והתייצב מול פני רבו. דקה חלפה עד שהבחין בו מרן, אולם גם לאחר שהבחין בו לא מיהר להושיבו, אלא המשיך עוד דקות ארוכות בקריאת המזמורים הקדושים.

רק לאחר שסיים את קריאתו, נפנה מרן להושיב את האורח לצידו, תוך שהוא מתעניין ברוך לסיבת בואו. לשמע קולו הרחמיא של רבו, לא יכול היה רבי אביגדור להתאפק, והוא פרץ בכי מר. אך בקושי הצליח לשטוח בפני רבו את דבר מצבה הקשה של בתו, ואת תחזיתו הקודרת של הרופא.

הרב הקשיב בסבלנות ובכאב לדבריו של רבי אביגדור, ומסיים הרים את עיניו והביט בו במבט חודר תוך שהוא קובע בנחרצות: "היורג רבי אביגדור ושוב לביתך; תנוח דעתך, כי מצבה של בתך השתפר, חומה ירד, והיא עתידה להבריא במהרה."

כשכלו בכותל טוהר רבו מיהר רבי אביגדור לשוב לביתו, ואכן משאך דרכו רגליו על מפתן הדלת, כבר קידמוהו ילדיו בתרועות שמחה תוך שהם מספרים בהתרגשות כי לפני שעה קלה החל חומה של הילדה לרדת, והצבע ניכר מעט בפניה החיוורת.

התעניין רבי אביגדור בשעה המדויקת שבה התרחש המהפך, ונוכח לדעת כי היה זה בדיוק באותן דקות שבהן עמד בשתיקה בסוכתו של רבו, כשהוא מקשיב לפסוקי התהילים היוצאים מפיו.

לאחר שהתעשת מעט מההפתעה, בעוד השמחה מציפה את לבו שב רבי אביגדור לסוכתו של מרן כדי לבשרו על השינוי המבורך. בסתר לבו היה סקרן לדעת מהיכן שאב מרן את הביטחון כשהודיע לו בהחלטיות כי מצבה של בתו כבר השתפר, כפי שאכן התרחש בפועל, הן מעולם לא הייתה דרכו של מרן לעשות 'מפותים' ולומר דברי נביאות...

משכנס מרוגש אל הסוכה חס מרן מיד בפליאתו, והסביר לו בחיך:

"באותו רגע שנכנסת לסוכה, אחזתי בדיוק באמירת הפסוק: 'וְרָפָא לְכָל תְּחֻלָּאִי' (תהילים קג א); הבנתי מידי כי 'סימנא מילתא', ולא לחינם זימנא אותך ההשגחה העליונה להיכנס לסוכתי בדיוק באותה שעה, כי אם כדי לרמוז לי שבתך עתידה להתרפא מחוליה ולשוב לארצות החיים, כפי שאכן אירע."

'עקבי חיים' עמ' פא; 'תפארת בניו' על קצושר' עמ' תצא